

Világosság

A Romániai Magyar Népi Szövetség napilapja

KOLOZSVAR. 1951 június 12. kedd.

A R A I L E J VIII. ÉVFOLYAM, 137. SZÁM.

Mai lapszámunkból:

- * 800 százalékkal szárnyalta túl normáját a békeműszakon Vasile Dumitru, a sztálinvárosi „Vörös Zászló” dolgozója. (1. oldal.)
- * A három nyugati hatalom elgácsolja a külügyminiszterek tanácsának összehívását. (2. oldal.)
- * A MNSz Kolozs-tartományi irodája a növénygondozási munkák idején is nevelege a dolgozó földműveseket. (3. old.)
- * „Négy év múlva ti is így fogtok tanítani” (3. oldal.)
- * Tordai üzemek termelési hírei. (4. oldal.)

A német nép a békére szavaz

A Német Demokratikus Köztársaságban és Berlin keleti részében már befejeződött, a Nyugat-Németország, valamint Berlin nyugati övezeteiben merőben más feltételek között folyó népszavazás újabb kemény esapás az amerikai és angol imperialisták háborút előkészítő politikájára.

A Német Demokratikus Köztársaságban lelkes légkörben folyt le a szavazás. Még nem végleges szám adatok szerint a választójoggal rendelkező lakosság 99,42 százaléka vett részt a népszavazásban és ezeknek közel 96 százaléka tiltakozott a felfegyverzés ellen, követelte, hogy még az év folyamán kössék meg a békeszerződést Németországgal.

Joggal mondotta Wilhelm Pieck a Német Demokratikus Köztársaság elnöke: „Ez a valóban demokratikus népszavazás új fordulatot jelent népünk harcában, amelyet a nemzeti egységért vív. Németország történetében a népszavazás révén népünk első ízben kapta meg a jogot, hogy véleményét mondjon a háborúról és a békéről. E jog alapján a Német Demokratikus Köztársaság népe egyöntetűen a békére szavazott.”

Jóllehet a honi hábkormány imperialista gazdái parancsára tiltó rendelkezésekkel és a közgazdasági gépezet terrorjával igyekeztek elfojtani Nyugat-Németország népének szabad akaratnyilvánulását, mégis június 2-ig a szavazók 91,5 százaléka tiltakozott a felfegyverzés ellen. Ha tekintetbe vesszük azt, hogy a nyugatnémetországi becsületlen, békeszerető emberek milyen hősi harcot kell folytatniuk a népszavazás sikeres lefolytatásáért, a tömegek felvilágosítása milyen mostoha körülmények között történt, akkor nyilvánvaló előttünk, hogy az eddigi 91,5 százalékos „nem” megmutatja: Nyugat-Németországban a nép szintén ellenzi a felfegyverzést. Ezért hangsúlyozta Pieck elvtárs minapi beszédében: „A német népek nem kellenek az amerikai fegyverek és a hitlerista tábornokok parancsnoksága alatt álló hadsereg, hanem azt követelik, hogy még az idén kössék meg a békeszerződést.”

A Német Demokratikus Köztársaságban befejeződött és a Nyugat-Németországban sikere

sen folyó népszavazás a német nép békeakaratainak tüntetészerű megnyilvánulása lett. Bebizonyosodott, hogy az amerikai imperialisták, akik aljas tervükben a német népet ágyútölteléknek szánták, kiábrándítóan csalódtak. Az amerikai imperialistának agressziós terveik számára, a Szovjetunió és a népi demokratikus országokkal ellenséges politikájuk számára csupán egy maroknyi árulót, valamint a fasiszta maradványokat és háborús bünnösöket sikerült megnyerniük Nyugat-Németországban. A német nép hatalmas többségében, mind keleten, mind nyugaton híve a békepolitikának, hivatva a békes építésnek. Hiába kísérlék meg a nyugati megszálló hatóságok, hogy a Nyugat-Németország területén megjelenő demokratikus lapok — közöttük elsősorban a Nyugatnémetországi Kommunisták Párt újságjai — hosszabb-rövidebb időre való betiltásával a felvilágosítást lehetetlenné tegyék. A német nép mind nagyobb tömegekben sorakozik fel a béke híveinek táborában. A német nép részvételének jelentőségét a békefrontban, hangsúlyozta Sztálin elvtárs 1949 októberi történelmi fontosságú levelében: „A legutóbbi háború tapasztalata megmutatta, hogy ebben a háborúban a legnagyobb áldozatot a német és a szovjet nép hozta, hogy ennek a két népnek van Európában a legnagyobb képessége világjelentőségű nagy akciók végrehajtására. Ha ez a két nép kinyilvánítja elszántságát, hogy a békéért erőinek ugyanolyan megfeszítésével harcol, mint amilyenrel a háborút folytatta, az európai béke biztosítottak tekinthető.”

A német népszavazás eredményéről ilyenformán joggal állította Pieck elvtárs, hogy „A német nép ítéletét jelenti a háborúra uszító amerikai imperialisták és német lakáik felett”. A béke híveinek világtáborára örömmel üdvözlöi a német népszavazás eredményét. A békeszerződés megkötését követelő felhíváson eddig sorakozó 300 millió aláírás mellett a népszavazás eredménye újabb bizonyosságot ad, hogy a népek nem mehetnek az imperialisták által előkészített háború utján, hanem a béke és a nemzetközi együttműködés útját választották.

800 százalékkal szárnyalta túl normáját a békeműszakon Vasile Dumitru a sztálinvárosi „Vörös Zászló” dolgozója

Sztálinváros számos üzemében a munkások szombaton békeműszakot tartottak. A „Vörös Zászló” művek dolgozói ezen napon hatalmas lendülettel kezdték napi munkájukhoz. Tudták, hogy minden kalapácsütésükkel, minden munkadarabral a béke nagy ügyét szolgálják, erősítik a béke legyőzhetetlen táborát.

A préskovács-műhely a munka lüktető zajától hangos volt. Rengett a föld a súlyos gözkalapácsok ütéseitől. Vasile N. Dumitru kovács

az 1300-as gözkalapácon 300 mm-es golyócsapágy külső gyűrűt formált. Dél előtt 11 órakor, amikor megtudta, hogy normáját már 800 százalékkal túlszárnyalta, még lelkesebben folytatta a munkát.

Igy dolgoztak a kovácműhely többi munkásai is: Egly János kovács a légkalapácon 250, Bálint Mihály kovács a 60 tonnás préskalapácon 150 százalékkal szárnyalta túl normáját. Általában a kovácműhely dolgozói 405 százalékos eredményt értek el.

A hatalmas gyár többi osztályain is lelkesen folyt a munka. Az 520-as gépműhelyben a műhely közepére helyezett táblán két óránként írták ki az elért eredményeket. Cherechez Tanase esztergályos 600 százalékkal vezetett. Utána Babaei Timoftei 400, Mustata Ioan 300, János István 250 százalékkal követtezték.

A „Vörös Zászló”-gyár dolgozói nemcsak aláírták a békefelhívást, de keményen, munkájukkal is harcolnak a békéért.

Szovjet munkamódszerek segítségével időelőtt teljesítik félévi tervüket a „Sodronyipar” dolgozói

Az aranyosgyéresi „Sodronyipar” munkásai és technikusai az ötéves terv sikeres, időelőtti teljesítéséért egyre szélesebb körben alkalmazzák a szovjet munkamódszereket. A magasabbrendű szovjet munkamódszerek alkalmazásával igen szép eredményeket érnek el. A Siemens-Martin kemencénél az új munkamódszer bevezetésével lényegesen csökkentették az acéolvastás idejét. Májusban hét nappal hamarabb tudták befejezni a havi tervelőirányzatot. Ezzel párhuzamosan jelentősen javították a minőségét is. Májusban 89 öntés közül 80 öntés

acélja kiváló minőségű lett. A minőségi versenyben az I-es öntőcsoportnál 32 öntés közül 25 kiválóan sikerült. A II-es csoportnál 35 öntésből 9 selejtes és 26 elsőrendű minőségű öntés volt. A III-as öntőcsoportnál a 26 öntésből 4 volt selejtes.

A hengerelt acél termelőosztálya 10 nappal, a színkeverő és sodronykészítő-osztály 7 nappal határidő előtt végezte el május havi előirányzatát. Az elért eredmény nagyrészt annak tulajdonítható, hogy ezeken az osztályokon fokozottabb jelentőséget tulajdonítottak a szakmai kádernevelésnek.

BÉKEMŰSZAK A KOLOZSVÁRI „UNIREA” FÉMÁRU-GYÁRBAN

Pénteken, június nyolcadikán az „Unirea” fémárugyár dolgozói, hogy tetteikkel bizonyítsák be eltökélt békeakarataikat, békeműszakot szerveztek. Reggel 9 óráig ezen a napon Platon Ioan ifjumunkás — a 8-as brigádban — 187 százalékkal teljesítette egész napi normáját. Veres László 183, Rotachild és Popovici 194 százalékot teljesített ugyanennyi idő alatt. A többi műhelyrészekben sem maradtak le a munkások. Turós Sándor és Einkler Gyula az első két órában 197, míg Magyarosi András 259 százalékot ért el.

KÖVETELJÜK A BÉKEEGYEZMÉNY MEGKÖTÉSÉT

Kolozsváron egyetlen hecsületes ember sem marad ki az aláírók táborából

KOLOZSVAR. — A Béke Világtanácsa felhívására indított aláírási kampány befejezéséhez közeledik. Kolozsváron a békebizottságok mellett a RDNSZ-tagok tevékeny munkát végeztek, hogy egyetlen becsületesen gondolkodó ember se legyen, aki ne írja alá a békeívet. Ezért vasárnap a RDNSZ és a Vöröskezeszt Kolozs-tartományi szervezetének vezetősége 130 agitátor csoportot szervezett, akik újból felkeresték a lakosságot, aláírókat gyűjtöttek.

A RDNSZ I. kerületi székházában már a kora reggeli órákban gyűlekeztek az agitátorok. Ott csoportokat alakítottak és házról-házra járva felvilágosító munkát végeztek. Az egyik csoport tagjai Chiflariu Florica, Dears Tanase és Erdélyi Gergely elvtársak, akik több belvárosi utcában végeztek felvilágosító munkát. Elsőnek Baláji Agneta özevgyasszonyt keresték fel. Baláji Agneta hosszú ideig a

kórházban feküdt, nem tudta aláírni a békeívet, de most örömmel írja alá, mert tudja, hogy ezzel a béketábor ügyét szolgálja.

Az agitátorok Székely István gépkocsivezető családját is felkeresték.

— Mi tudjuk, mit jelent a háború — mondja Székely Istvánné. — Férjem a második világháborúban rokkanttá vált. Nem akarom, hogy gyermekeim is hasonló sorsra juszanak. Ezért írom alá a békeívet. En, mint háziasszony, mindent elkövetek, hogy a béke ügyét szolgáljam.

Az agitátorok sokáig elbeszélgetnek Székely Istvánnéval a munkáról, a békéről. Megmagyarázzák, a Székely-családnak, hogy a békeívet aláírása után is fokozott harcot kell vívni az imperialisták és azok belső ügynökeinek leleplezéséért. Majd a béke agitátorai meleg közszorítással elköszönnek.

— Már vártam az elvtársakat,

hogy aláírhassam a békeívet. Istvánfi Józsefné háziasszony ezekkel a szavakkal fogadta az agitátorokat.

— Gyűlölöm azokat, akik háborút akarnak kirobbantani! A második világháborúban hosszú időn keresztül férjem nélkül, gyermekeimmel nyomorogtam, éheztem. Nem akarom, hogy újból a háború vihára duzzoljon ránk.

Az agitátor csoport a Május 6-utcában Varga Vasile családját is meglátogatta. Ők is aláírták a békeívet. Együtt kívánnak küzdeni a békeharcosok millióival a békéért. Nem akarják, hogy az imperialisták fel düljék békés családi otthonukra.

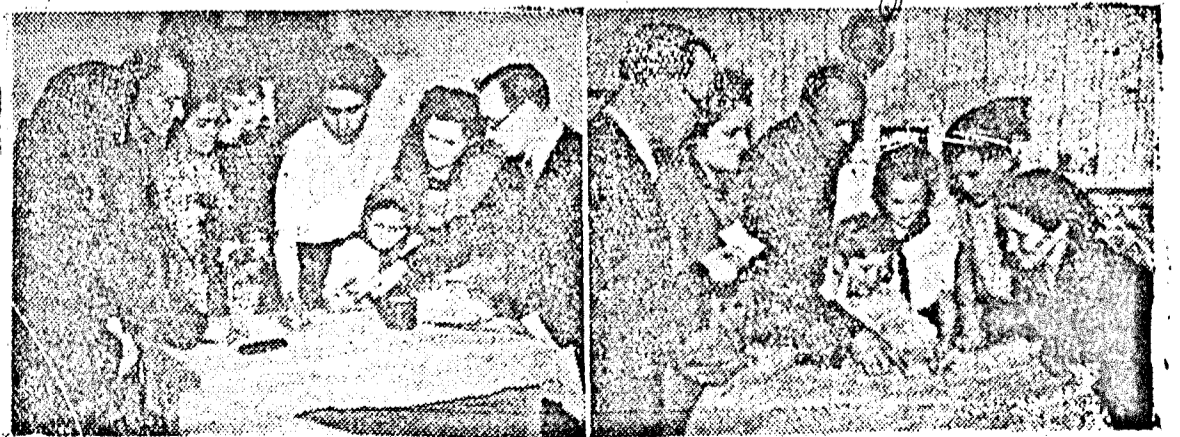
Kolozsváron az I. kerületben örömmel fogadták a lakosok a béke agitátorait. A becsületesen gondolkodó emberek tudják, hogy az agitátorok a béke, a jólét érdekében végeznek tevékeny munkát.

Határidő előtt befejezték a termésbetakarítási előkészületeket a Kolozs-tartományi állami gazdaságok

KOLOZSVAR. — A Kolozs-tartományi állami gazdaságok példamutatóan végzik a növények gondozását. A gabonavetés gyomlálását valamennyi állami gazdaságban kétszer végezték el, hogy az első gyomlálás után újra kihajtott gyomok fejlődését is megakadályozzák. Egyesek befejezték a növények első kapálását is, sőt egyes gazdaságokban, ahol jól megszervezték a munkát, mint Pantuzon, a második kapálást 80 százalékkal végezték el. A kolozsi és a hidalmási állami gazdaságban meg ugyan nem végezték el a második kapálást, de a mák, a kömény harmadik kapálását befejezték. A kolozsvári és a bágyoni állami gazdaságban is háromszor kapálták meg a mákot és a cukorrépat.

A növénygondozási munkák-

kal egyidőben valamennyi gazdaságban a Párt Központi Vezetősége és a minisztertanács tervénybegrüjtéséről szóló határozatának szellemében készülnek a termésbetakarításra. A tartományban lévő összes állami gazdaságokban kijavították a traktorokat, gőzgepeket, stabilizátorokat, esőplőgépeket, aratókötözőgepeket, a gépvontatás gereblyéket és a társákat. Egyesek elkészítették a részletes munkatervet a betakarítás munkák végzésére, megszervezték a munkabrigádokat és gondoskodnak a szükséges munkaeszközökről. Nagy gondot fordítanak a raktárak kezelésére, fertőtlenítésre, valamennyi gazdaságban külön raktározási egység céljaira természetesen gabonát.

Varga Vasile és családja aláírta a békeívet. Követeli, hogy az öt hatalom a béke érdekében közösen egyezményt

Székely István és családja a béketáborhoz csatlakozik. Aláírásával hozzá akar járulni az imperialisták góliád terveinek megsemmisítéséhez.

A MNSz Kolozs-tartományi irodája a növénygazdálkodási munkák idején is nevelje a dolgozó földműveseket

A MNSz Kolozs-tartományi irodája a tavaszi mezőgazdasági munkálatok ideje alatt rendszeresen irányította és ellenőrizte a rajoni irodák és a helyi szervezetek tevékenységét. A tartományi iroda tagjai, az aktivisták munkaterv alapján szoros kapcsolatot tartottak a helyi szervezetek vezető tagjaival, az utcafelelősökkel és így a legtöbb faluban, a mezőgazdasági kampány sikeréért, munkára mozgósították a dolgozó földműveseket. Ehhez hozzájárult az is, hogy a rajonszék helyeken széleskörű önkéntes népnevelő kollektívákat alakítottak, s azok a terepmunkában segítséget adtak az aktivistáknak. A népnevelő kollektíva tagok segítségével a tartomány területén az elmúlt hónapban 87 helyi szervezet részletes munkaterv alapján dolgozott. A vezetőségi tagok, az utcafelelősök a vetési kampány befejezésére a növénygazdálkodási munkák megkezdésére mozgósították a dolgozó földműveseket. De ezen kívül a szervezeti munka is fellendült. Így például az elmúlt hónapban 16 helyi szervezettel nyári tanfolyamot indítottak. A nyári tanfolyamokat ünneppapokon tartják, amikor a dolgozó földművesek nincsenek elfoglalva a mezőgazdasági munkával. A jó szervezés eredménye az is, hogy a mezőgazdasági munkák idején az olvasókörök a mezőn működnek. A legjobb utcafelelősök déli ébredésükben felkeresik a dolgozó földműveseket és kollektív olvasást tartanak. Ilyen olvasókör 35 működik eredményesen a tartományban 332 MNSz-taggal.

A MNSz Kolozs-tartományi irodája a falvakon komoly segítséget nyújtott a szövetke-

zeknek. Felvilágosító munkával 232 MNSz-tagot szerveztek be a szövetkezetbe. A régi szövetkezeti tagok közül pedig 674-en kiegészítették a részvényjegyzést, hogy ezáltal is erősödjön a szövetkezetek.

Az áruszereforgalom kiszélesítéséért az a nagyfontosságú feladat állt a MNSz Kolozs-tartományi irodája előtt, hogy felvilágosító munkával minél több dolgozó földművest mozgósítsa a zöldszüretelés fontosságáról. Ezt a feladatot eredményesen végezte a MNSz. A céltudatos felvilágosító munka nyomán a dolgozó földművesek meggyőződtek a zöldszüretelés ki-szélesítésének fontosságáról és a szövetkezetekkel szerződést kötöttek zöldszüretelésre. Ezzel nemcsak a saját jövedelmüket növelik, hanem biztosítják az ipari munkások ellátását. A kolozsvári hóstáti földművesek például több mint 500-an kötötték zöldszüretelési szerződést a szövetkezetekkel.

Mindaz azonban nem jelenti azt, hogy a MNSz Kolozs-tartományi irodájának munkájában nincsen hiányosság. A növénygazdálkodási munkák során a tartományi iroda tevékenysége csökkent. Ez abból is meglátszik, hogy a több mint 50 ezer tagból csupán 332-t sikerült mozgósítani kollektív olvasásra. Mi ennek az oka? Egyes aktivisták kampányszerűen végzik feladataikat. Így például a lapterjesztési akció során csupán arra terjedt ki a figyelmük, hogy hány előfizetőt szerveznek, nem gondoltak arra, hogy hol és hogyan szervezzék meg a kollektív olvasásokat. Így történhetett meg, hogy a tartomány területén a közel 200 helyi

szervezetnél csupán 35 olvasókör működik rendszeresen. Ezeket is csak 10-15 tag jelenik meg.

Ezt a nagyfokú mulasztást kell pótolni a MNSz Kolozs-tartományi irodájának. A helyi szervezetek vezetésével karöltve fel kell számolnia a kollektív olvasással szembeni itt-ott megnyilvánuló közömbösséget. A mezei munkák idején is, a helyi szervezetek vezetőségi tagjainak a dolgozó földművesek széles tömegét kell bevonnuk a politikai nevelő munkába. Így mozgósíthatunk eredményesen a növénygazdálkodási munkák és a betakarítási előkészületek befejezésére. Számítlan eset igazolja, hogy azokban a falvakban, ahol tömegszervezetek élén cselekvő vezetőség áll, a legnagyobb nyári munkálatok idején sem pang a nevelő munka. Keszű faluban például a MNSz helyi szervezetének vezetősége a utcafelelősök jól dolgoztak és ennek eredményeként a MNSz-tagok idő előtt befejezték az első kapálást, a gyomirtást. Hasonló példát hozhatunk fel Nagykapusról is.

Az eddigi eredmények azt bizonyítják: csupán szervezés kérdése, hogy milyen mértékben szélesítjük ki a helyi szervezetek tevékenységét. Ezért a MNSz kolozs-tartományi irodája, a helyi szervezetek vezető tagjaival karöltve, végezzen szélesebb körű felvilágosító munkát a kollektív olvasások megszervezésére. Vonjon be minden tagot az olvasókörök munkájába, népszerűsítse Pártunk és a minisztertanács határozatát a növénygazdálkodás, begyűjtés és beszállításokra vonatkozóan, mert csak így biztosíthatjuk a termés megveszteség nélküli betakarítását.

A kisipari termelőszövetkezetek részjegyalapjával való helyes gazdálkodásról

Lenin már 1921-ben kijelölte a kisipari termelőszövetkezetek feladatát, hangsúlyozva azok fontosságát:

„A kisipari termelőszövetkezeti mozgalom elő fogja segíteni a könnyűipar fejlődését. Ezért minden eszközzel fenntartanunk és segítenünk kell a kisipari termelőszövetkezést, meg kell adnunk minden segítséget, amire szüksége van.”

Ennek az utmutatásnak az alapján a Szovjetunióban kifejlődött, kiszélesedett a kisipari termelőszövetkezeti hálózat.

A Szovjetunió tapasztalatai és nagyszerű példája alapján hazánkban is egyre szélesebb méreteket ölt a kisipari termelőszövetkezeti hálózat. Kisipari termelőszövetkezetek feladatát világosan megjelölő egyrészt a Szovjetunió termelőszövetkezeinek példája, másrészt Pártunk és kormányunk utmutatása. Kisipari termelőszövetkezetek legfontosabb feladata kihasználni a helyi lehetőségeket, ezzel növelni az ipar által termelt árucikkek mennyiségét. Mint a szövetkezeti kereskedelem szerves kiegészítője az állami kereskedelemnek, ugyanúgy a kisipari termelőszövetkezet fontos kiegészítője az állami iparnak.

Kisipari termelőszövetkezeink a reájük háruló feladatokat csak úgy teljesíthetik, ha gazdálkodásukban helyesen alkalmazzák az önálló takarékos gazdálkodás elvét, ha a rendelkezésükre álló anyagi eszközöket helyesen használják, ha nem törekednek indokolatlanul nagy tartalékok felhalmozására és részjegyalapjuk forgási sebességét állandóan növelik. Vasile Luca elvtárs, a RMP KV titkára, miniszterelnökhelyettes, 1950 júniusában tartott beszédében ezzel kapcsolatosan a következőket mondta:

„... Nekünk egészséges alapokon megszervezett, rentábilis szövetkezetek kellene, amelyek minden adott lehetőséget felhasználva, el látják magukat, biztosítják állandó tevékenységüket és állandóan emelik a szövetkezetbe társult kisiparosok életszínvonalát.”

Vasile Luca elvtárs ezzel félreérthetetlenül mutatott rá szövetkezeink gazdálkodásának helyes irányára.

Kisipari termelőszövetkezeink önálló takarékos gazdálkodásának alapkövetelménye, hogy anyagi eszközeiket úgy mozgósítsák, úgy használják fel, hogy ezzel növeljék a szövetkezetek jövedelmezőségét, biztosítsák tagjaik javadalmazásának állandó emelését.

Hogyan biztosíthatják kisipari termelőszövetkezeink anyagi eszközeink helyes felhasználását, mozgósítását?

A kisipari termelőszövetkezetek anyagi alapja három részre oszlik: állóalapra, részjegyalapra és különleges alapokra. A részjegyalap a kisipari termelőszövetkezeteknél azt a szerepet tölti be, amit a forgóalap az állami gazdasági vállalatoknál betölt. A részjegyalap helyes felhasználása, kisipari termelőszövetkezeink önálló takarékos gazdálkodásának érzékeny irányítóje. A részjegyalap állandó körforgásban van. Először a termelésben vesz részt, majd mint áru a forgalmi körbe kerül. Az önálló takarékos gazdálkodás megvalósulásának fokát a részjegyalap körforgásának sebessége mutatja. Minél gyorsabb a termelési folyamat és rövidebb az áruk forgalmi ideje, annál gyorsabban térül meg a részjegyalap és kerül újabb a termelés folyamatába. A forgási sebesség növelése lehetővé teszi a részjegyalap ugyanazon

mennyisége mellett a termelés méreteinek növelését. A körforgás meggyorsítása általában háromféle módon történhetik:

ha megrövidítik a termelés idejét;

ha csökkentik a felhalmozott nyersanyagok, tüzelőanyagok és egyéb anyagok mennyiségét;

ha rövidebb idő alatt értékesítik a készárt.

A termelés idejének megrövidítését fejlettebb technikai gépek, jobb munkamódszerek és a javadalmazás helyes alkalmazásával lehet elérni. A részjegyalap forgási sebességét befolyásolja a raktáron lévő anyagtartalmak mennyisége is.

A túl nagy tartalék fékezi a részjegyalap körforgását, mert annak nagyrészt a szükségesnél hosszabb időre lekötik, befagyasztyják. Példának hozhatjuk itt fel a kolozsvári „Steaua Rosie” kisipari termelőszövetkezetet. Ennél a kisipari termelőszövetkezetnél a részjegyalap forgási sebessége 1950 év folyamán 4,4 volt. Ez azt jelenti, hogy a forgási tartam ideje 82 nap. Ezzel szemben 1951 év első 5 hónapjában a forgási sebesség 2,4-re csökkent. A forgási sebesség lényeges csökkenéséből kiűnik, hogy a szövetkezet gazdálkodásában rendelkezésre állt be. A csökkenés abból adódik, hogy a szövetkezet nehezen beszerezhető, cellulóz hulladékkal dolgozik. Amikor új helyi erőforrást fedez fel, a szükségesnél nagyobb mennyiségű hulladékot vásárol. A tartalékolás lekötö a szövetkezet részjegyalapjának egy részét s ez kétségtelenül, igen károsan befolyásolja a forgási sebesség alakulását.

A nagymennyiségű anyagtartalékon kívül válságos helyzetbe kerülhet a kisipari termelőszövetkezet pénzügyi egyensúlya a készárt felhalmozásából kifolyólag is. Ilyen helyzet állhat elő a szövetkezet vezetőségének és munkaközösségének hibájából, ha nem gondoskodik idejében a szállítási szerződés megkötéséről, vagy nem tartják be a szállítási feltételeket a határidőre, minőségre, választékra vonatkozólag.

A kisipari termelőszövetkezetek nemcsak saját részjegyalapjukat használják fel zavartalan termelésük biztosítására, hanem erre a célra rövidlejáratú hiteleket vesznek igénybe az Állami Banktól.

Kisipari termelőszövetkezeinknek arra kell törekedniük, hogy a szükséges — forgóalapnak megfelelő — anyagi alapjuk mennyiségét csak olyan mértékben növeljék rövidlejáratú hitelek igénybevételével, amilyen mértékben zavartalan működésük biztosítására éppen szükségük van. A szükségesnél nagyobb mennyiségű anyagi és pénzeszközök lazítják a pénzügyi fegyelmet és ez arra vezet, hogy a szövetkezet a részjegyalapot nem használja fel gondosan s azok egy részét a termelési folyamatból időre-esen vagy véglegesen kivonja.

A részjegyalapok forgásának meggyorsítása lényegesen hozzájárul az önköltség csökkenéséhez, a pénzügyi fegyelmet megerősítéséhez, a kisipari termelőszövetkezetek jövedelmezőségének emeléséhez, a tagok életszínvonalának állandó emeléséhez.

A kisipari termelőszövetkezetek csakis az anyagi alapok helyes felhasználásával töltik be azt a szerepet, amelyet Pártunk és kormányunk számukra kijelölt és amelyet fejlődő népgazdaságunk tőlük vár.

BUNTA PÉTER,
egyetemi tanársegéd

Szabotáló kulákasszonyt leplezték le a gerendi dolgozók

Gerenden a dolgozó földművesek szép eredményeket értek el a növénygazdálkodási munkálatok során. Követik a kollektív gazdaság példamutatását. Az egyénileg gazdálkodó földművesek a kollektivisták lelkes munkálkodásától ösztönözve, egyre többen ébrednek tudatára, hogy a gyorsan és jó feltételek mellett elvégzett gyomlálás és kapálás a bőségesebb termés eléréséhez vezet.

A szalmagabonák gyomlását már néhány napja befejezték. A kukorica első kapálását 97 százalékosan végezték el. A szójababot 90 százalékosan, a krumplit 98 százalékosan kapálták meg. A bab, a napraforgó és a vetemények első kapálását is befejezték. A takarmányrépát másodszor, a cukorrépát pedig már harmadszor kapálják.

Német Samu kormos és Zeleu Simion dolgozó földművesek

jól végezték a növénygazdálkodási munkát. Ezek a dolgozók elsőek voltak a vetésben, a gyomirtásban és elsőek a kapálásban is.

A Párt arra tanít, hogy lezvíny eberek. Munkánkban egy pillanatig se feledkezzünk meg az osztályellenségről, aki alattomosan, agyafurt mesterkedésekkel próbálja a dolgozók építő munkáját gátolni. Falun a kulákok aljas módon próbálnak akadályt gördíteni a dolgozó földművesek munkája elé. Gerenden Moga Elena kulákasszony a vetési kampány során a munka végzése helyett rémhíreket terjesztett. Így akarta a dolgozó földművesek figyelmét elterelni szabotálásáról. A dolgozók leleplezték a rémhírterjesztő kulákasszonyt.

Amíg a dolgozó földművesek szorgalmas munkával végezték a növénygazdálkodási munkákat, addig a kulákasszony hagyta,

hogy földjeit a gyom ellepje. A néptanács felhívására, hogy kapálja meg a földjét, kerekén megtagadta a munka elvégzését. Három hektár kukoricát és egy hektár zöldszüretés kertét hagyott kapálatlanul.

A gerendi dolgozó földművesek követték a Párt tanítását. Leleplezték a szabotáló kulákasszonyt. A néptanács megindította az eljárást ellene, a dolgozók kényerét szabotáló osztályellenséget a népbíróság elé állították.

25 HEKTÁR VIZMOSÁSOS HELYET ERDŐSÍTETTEK A SZÉKI DOLGOZÓ FÖLDMŰVESEK

SZÉK. — (Levelezőnk től.) A szamosújvári erdészeti hivatal 3. brigádjára még a múlt évben megkezdte a talaj előkészítését 7 hektár esemetefa ültetésére.

Szék határában 25 hektár vizmosásos föld hevert parlagot. A szamosújvári erdészeti hivatal kihasználta a parlagon heverő földet, nemzetgazdaságunk fejlesztésének érdekében akárcs és fenyőfával fültette be azt. A harmadik erdészeti brigád kiváló munkát végzett ezen a téren. A májusi tervelőirányzatot 60 százalékkal haladta túl.

Tamás Sándor

FELKÉSZÜLTEK A TERMÉS. BETAKARÍTÁSRA KÖRÖSFŐ SZÉGENYI ÉS KÖZÉPPA. RASZTJAI.

KÖRÖSFŐ. — (Levelezőnk től.) Községünkben a dolgozó földművesek szorgos munkával készülnek a terménybetakarításra. A Román Munkáspárt és a minisztertanács határozata alapján valamennyi dolgozó igyekszik minél előbb beszerezni a szükséges mezőgazdasági szerszámokat: kaszát, sarlót, fenyőfát, stb. A szövetkezet tulajdonában lévő két eszplőgépet kiváltották. Megszervezték a cséplőmunkásokat és a szűrésre.

Községünkben a dolgozó földművesek alaposan felkészültek a terménybetakarítási munkálatok megkezdésére.

Kovács György

„Négy év múlva ti is így fogtok tanítani!” (A nagyenyedi magyar vegyes pedagógiai iskola kezdeményezése)

NAGYENYED. — (Tudósítónktól.) A nagyenyedi magyar vegyes pedagógiai iskola szép eredményeiről már többször beszámolt a sajtó. Az iskolai év befejezésével a tantestület s a most végző növendékek szép és követésreméltó kezdeményezést tettek, az iskola tanulóinak utánpótlására s általában a leendő oktatókáderek biztosítására.

A kezdeményezés célja az, hogy a falusi iskolákból a tanítói pálya felé irányítsák az arra alkalmas, elemi végzetű gyermekeket. E célból az igazgatóság s az utolsó éves növendékek felvilágosító munkát végeztek a környező falvak elemi iskoláiban. Gyakorlatban a következőképpen folyt le a tevékenység: A pedagógiai iskola most végző növendékei (IV. évesek) közül a II. legjobb tanuló meglátogatta a környező községek II. elemi iskoláját s itt a VII. osztályos elemisták, többt a most

abszolválók számára mintatanításokat tartottak. E tanításokban tudásuk legjavát adták a tanítójelöltek, szovjet és saját maguk készítette szemléltető anyagot használtak fel. Ezt követően a tanítójelöltek elbeszéltek az elemistákkal, megmagyarázták a tanítói pálya szépségét és nagy fontosságát a szocialista építésben. A maguk példáján keresztül buzdították a gyermekeket a tanítói pályára.

— Négy évvel ezelőtt én is olyan voltam, mint ti most s imo négy év letelével már tudni tudlak titeket — mondották. — Négy év múlva ti is így taníthatok.

Az eredmény nem is maradt el. A gyakorlati szemléltető felvilágosító munka következtében a szülők és a VII. elemi osztályt végzett tanulóknak már nagy számban keresik fel a pedagógiai iskolát s érdeklődnek a felvétel módjairól.

Elekes Zoltán

Igy szélesíti ki a könyvterjesztést a szamosujvári „Mi Könyvesboltunk“

SZAMOSUJVÁR. — (Tudósítónktól.) A szamosujvári „Mi Könyvesboltunk“ban egyre élénkebb a forgalom. Az üzlet keretein belül az utóbbi időben egészséges kezdeményezések születtek, a könyvterjesztés kiszélesítése terén. Többek között mozgókönyvtárat szerveztek s így gyakran visznek ki könyveket a környező falvak dolgozó földművesei számára. A helybeli szövetkezeti iskolában kis fiókot létesítettek, ahol megbízott IMSZ kollektíva árusítja a könyveket a tanulóknak. A kezdeményezést követően keil a többi iskoláknak is, amelyek ezideig még nem érték meg a kezdé-

ményezés hasznát és célszerűségét. A könyvek terjesztése terén igen hasznos népszerű munkát végez az állami gazdaság pártalapszervezeti titkára, **Buzdugán János**, aki április 11-től mintegy 650 ideológiai brosúrát és mezőgazdasági szakkönyvet árusított el a gazdaság dolgozóit között. Általában kéthetenként látogat el a „Mi Könyvesboltunk“ba s könyveket visz a gazdaságba. Ismerteti a könyvet, felvilágosító munkát végez s ennek nyomán az állami gazdaság dolgozó szívesen vásárolnak brosurákat és szakkönyveket. Buzdugán János példája követésre méltó.

HARMADIK DIJAT NYERT AZ ISKOLÁK KÖZÖTTI VERSENYVIZSGÁN EGY SZAMOSUJVÁRI DIÁK

A nemrég lezajlott matematikai, fizikai és irodalmi országos versenyvizsgán három szamosujvári diák vett részt. Közülük **Serdean Ioan IV.** éves tanítóképzős növendék, aki Kolozs-tartományban I. díjat nyert az irodalmi vizsgán, s így részt vett a bukaresti döntőben. A jeles diák Bukarestben is megálta helyét, amennyiben tízes eredményével országos viszonylatban a harmadik díjat nyerte meg. G. J.

Tordai üzemek termelési hírei

A „PROLETARUL“ TUZAL. LÓTÉGLA-GYÁRBAN a kommunista elmunkások komoly munkát fejtettek ki annak érdekében, hogy újjászervezzék a munkaversenyt, s fokozzák a versenyindületet az üzemben. Jó példával jártak elől, 50-80 százalékkal haladták túl naponta normájukat. A gyár dolgozóinak nagyrésze követte példájukat. A fokozottabb munkateljesítmény eredményeként az üzem dolgozói még május 1-én befejezték az egész félévi tervelőirányzatot.

A szovjet munkamódszerek széleskörű alkalmazásával sikerült a gépek és az égetőkemencék teljesítőképességét lényegesen fokozniok s ennek eredményeként május hónapban 5 százalékkal növelték a munka termelékenységét az üzemben. A présgepeknél alkalmazott észszerősítéssel közel kétszeresére növelték a termelést.

A gyár dolgozói, hogy minél nagyobb megtakarításokat érjenek el a helybeli „Electrocera-mica“ gyártól és a cementgyár-

ból megvásárolták a porcelán-cement és egyéb hulladékanyagot. Az összegyűjtött hulladékokat, összekeverve a gyár udvarán kallódó hulladékkal, újraerőlték és igen jóminőségű nyersanyagot nyertek. Ezzel közel 3 millió lejes megtakarítást értek el.

*

A TORDAI CEMENTGYÁR munkásai és technikusai a fővárosi „Augustus 23“ üzem elmunkásainak versenyfelhívása óta fokozódó lendülettel dolgoznak az ezévi terv idejében való elvégzésén.

Május havi tervüket a klinker-termelésnél 104, a cement-termelésnél 105 százalékkal teljesítették. A szocialista munkaversenyben a gyár dolgozói közül 532-en vettek részt ebben az időszakban. A termelőosztályok közötti versenyben a bera-komunkások kerültek az élre, akik 98,6 százalékkal haladták túl tervelőirányzatukat. A második helyre a zuzda került, ahol a munkások 25 százalékos

tervüteljesítést értek el.

A munka termelékenységének fokozására — Koltsear szovjet sztáhanovista módszere szerint — májusban 59 tanulatlan munkást képeztek szakmunkássá. Növelték a termelékenységet azáltal is, hogy a gyár technikusai a cementmalomhoz önműködő adagolókat szereltek fel s így a nyersanyagot nem kell külön csillékkal szállítaniok. A hulladékanyag értékesítésével 200 ezer lej, a nyersanyag és villanyárammal való észszerű takarékosaggal pedig külön 150 ezer lej megtakarítást értek el.

A gyár igen gyakran nyersanyag-hiánnyal küzdött. Ez onnan adódott, hogy a gyár ön-maga látta el nyersanyaggal és a bányában dolgozók nem tudták folyamatosan biztosítani a kitermelést. A bánya munkásai felismerve e hiányosságukat, kérték az üzemvezetőséget, hogy szervezzék meg a három váltásban való munkát. A bányában dolgozó három váltás ma már folyamatosan biztosítja a szükséges nyersanyagot.

A MAGYARNEMEGYEI IFJAK JÓLSIKERÜLT KULTURMŰSORT ADTAK SOMKERÉK KÖZSÉGBEN

A közelmultban a Radna-tartományi Magyar-nemegye község öntudatos IMSZ tagjai meglátogatták a szomszédos Somkerék község dolgozóit. A látogatás visszatükrözte a magyar-nemegyei román és magyar ifjak baráti együttműködését.

A feldíszített szekerekkel és énekszóval érkező ifjakat nagy lelkesedéssel fogadták a somkerékiek. Az előadásra kerülő gazdag és tartalmas műsor előadásához **Zăgrean Ioan**, **Molitor Anna**, **Szabó Judit** és **Balogh László**, valamint **Székely István**, az IMSZ-szervezet titkára járultak hozzá munkájukkal. A kulturműsor után rendezett bál lehetőséget nyújtott a két község dolgozó ifjúságának, hogy megismerkedjenek egymással. Tárkányi István levelező

Gyermekünnepély az Élelmezési Tröszt klubhelyiségében

KOLOZSVÁR. — Az állami vendéglők és szállodák üzemi bizottsága az elmúlt napokban gyermekünnepélyt rendezett a klubhelyiségben. A természet szülfőlégi megtöltötték az állami vendéglők és szállodák alkalmazottainak gyermekei. A Nemzetközi Gyermeknap megünneplésére gyűltek össze. A kisebb gyermekek jó kedvvel nevetgéltek, szaladgáltak. A nagyobbak az egyik sarkokban folyóiratokat olvastak.

A gyermekünnepélyen **Kiss István** elvtárs, a Kolozs-tarto-

mányi élelmezési tröszt szak-szervezetének kiküldötte ismer-tette a Nemzetközi Gyermeknap jelentőségét. Hangsúlyozta, hogy hazánkban a gyermekek a Párt gondoskodása folytán szabadságban élnek. Joguk van ahhoz, hogy a képességeik szerinti kö-zep- és felsőfokú iskolákban tanuljanak. A kis gyermekek napközi otthonokban óvodákban ne-velkednek. Kiss elvtárs a to-vábbiakban bemutatta azt a si-vár, nyomoruságos helyzetet, amelyben a kapitalista államokban lévő gyermekek élnek.

A beszéd után a gyermekek kulturális műsort adtak. Műsor után az üzem bizottság a gyermekeknek ajándékokat osztott.

TANULMÁNYOZZUK HALADÓ HAGYOMÁNYAINKAT!

Fölszállott a páva...

(Szemelvények a magyar népköltészetből)

Evszázadokon keresztül hiába szállt fel a páva, a kiscimmizett, kizsarolt nép szabadságmadara, hiába szállt fel az uri zsarnokság fellegváraira, a gögös vármegyeházákra. Ezerszer és ezerszer, mindig újra visszaz szállt. Hessegethették és megfojthatták hatalmukat féltő urak, ott élt és doborogt

az egyre föl-fölszálló páva szive a szabadságra vágó, kizsákmányolt milliók szenvedéseiről és vágyairól valló, fél évezred népköltészetében.

Az Állami Irodalmi és Művészeti Kiadó „Haladó Hagományaink“ című sorozatának első kötetét **Farragó József** állította össze. A kötet az utolsó ötszáz év magyar népköltészetéből mutat be szemelvényeket. Népköltészetünk haladó hagyományait közvetíti, s mint ilyen, fegyver a Párt által irányított, kulturforradalmát vivő dolgozó nép kezében.

A kötet anyaga jórészt népköltészetünknek azokból a részektől tevődik össze, melyet a burzsoázia, a maga érdekének megfelelően következetesen meghamisított, elűllyesztett vagy elalkasztott. Mivel a népköltészet, mint minden

műalkotás, a társadalmi harcok terméke és tükröképe, e fél évezred népköltészetében is a dolgozó nép küzdelmeire, szenvedéseire és vágyaira találunk. A dolgozó milliók sorsát tükrözik ezek a versek, dalok a feudalizmus, a felfelé ivelő, majd rothadó kapitalizmus idején. De napjainkba is elérnek: a felszabadult és sorsát saját kezébe vevő dolgozó nép szocialista építésének győzelmes korszakát tükrözik.

Gorkij, a nagy szovjet író mondta: „A dolgozó nép igazi története ismeretlen marad a népköltészet ismerete nélkül.“ S az élenjáró szovjet irodalom arra tanít, hogy elsöndű feladatunk és kötelességünk megismerni és felhasználni a népköltészet ama továbbfejleszhető elemeit, amelyeket be kell illesztenünk kialakuló szocialista irodalmunkba, kulturánkba.

A RNK Trösztövetségének kolozsvári fiókján 1951 június 14-én, esütörtökön délután 6 órakor vitát rendez **Szabó László**: „Sokan szólunk“ című verskötetéről. Bevezetőt tart **Márki Zoltán**. A vitát az írószövetség helyiségében (Jókai-utca 2. szám, I. emelet) tartják.

Színház - Mozi - Opera

ÁLLAMI MAGYAR OPERA:
Kedden, június 12-én este 8 óra-kor: **Dohányon vett kapitány.**

MOZI:

MAXIM GORKIJ MOZGO: Zenei mesék. Zenés vígjáték. Előadások kezdete: 3. 5. 7 és 9 órakor.

MUNKÁS MOZGO: A papa vakáción. Magyar feiratokkal. Előadások kezdete: 3. 5. 7 és 9 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

VÖRÖS CSILLAG MOZGO: Rettenetes Iván. Előadások kezdete: 4. 6 és 8 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

CAPITOL MOZGO: Ünnepszap. Magyar feliratokkal. Előadások kezdete: 3. 5. 7 és 9 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

ÚJ IDŐK MOZGO: Június 11-től 17-ig: **Hiradó** — A voronyezsi nemzeti park — Egy új falu — A rakéta-bomba — Új rekordok felé — A Szovjetunió és a Magyar Népköztársaság atlétikai bajnokságai. **NÉPMOZGO:** *Bőséges nyár*. Színes film. Előadások kezdete 3, 5, 7, 9. kor. Vasárnap 9 és 11-kor matiné. **URANIA:** *Bőséges nyár*. Előadások kezdete: 4, 6, 8. kor. Vasárnap d. o. fél 10 és fél 12-kor matiné.

Közlemények

VARHATÓ IDŐJÁRÁS: Napközben gomoly felhők, de már csak elszórtan lehet jelentéktelen eső a keleti tartományokban. **Mérsékelt északnyugati szél.** A hőmérséklet lassan tovább emelkedik. Erdélyben tovább emelkedő idő. **Kolozsváron hétfőn hajnalban 9 fok délben 23 fok volt, a légnyomás 760 mm., gyengén emelkedik.**

A KOLOZSVÁRI MAGYAR PEDAGÓGIAI ISKOLA tanuló ifjúsága és tantestülete ifjúsági kiállítást rendezett a Farkas-utca 2 sz. alatti iskolában. A kiállítás megtekinthető minden délelőtt 9-12 óráig.

A VÁROSI NÉPTANÁCS kereskedelmi ügyosztálya közli, hogy június 14-én délután 5 órakor a néptanács székházában az üzemek, vállalatok és intézmények élelmiszerjegy kezelőivel megbeszélést tartanak. A megbeszélésen utasításokat adnak a harmadik évnegyed-re szóló élelmiszerjegyek kiosztására vonatkozóan.

DR. SCHWARTZ ÁRPÁD domiciliát in Cluj, Str. O. Josif Nr. 1, fiul lui Ignatie si Neumann Berta decedati a depus cererea la Sfatul Popular Urban Cluj pt. schimbarea pronumelui in acele de „Vajda“.

KOHN ZOLTÁN domiciliát in Cluj, Str. Gh. Baritiu Nr. 30, si soția Kohn Margareta nascuta Zipser, am depus cerere de schimbare a numelui la Sfatul Popular Urban Cluj, sub Nr. 6011-1951, de a fi schimbati numele de familie Kohn in acele de „Komjáti“.

APRÓHIRDETÉS

HÁRMASZEKRÉNY, rökámie, sezlón eladó. Május 1-utca 21, ajtó 2/a. — **FAHÁZ** anyaga cseréppel,

SPORT

A ROMÁN ATLÉTAK KITÜNŐ TELJESÍTMÉNYT ÉRTEK EL SZÓFIÁBAN AZ ÉV ELSŐ ORSZÁGOK KÖZÖTTI TALÁLKOZÓJÁN

SZÓFIA. — Mint röviden jelentettük, RNK női és férfi atléta válogatottja 178:139 pontarányban győzött a Bolgár Népköztársaság válogatottja ellen. A Hadsereg stadionjában megrendezett kétnapos országok közötti találkozó közel 20 ezer néző előtt került sorra. A viadalon a román és bolgár atléták szép teljesítményt értek el. Az egyes versenyszámok győztesei a következők:

Férfi versenyszámok: 400 m. síkfutás: **Moina** 51.3 mp, 800 m. síkfutás: **Pop Victor** 1.57.2 mp. 5000 m. síkfutás: **Spasov** (Bulgária) 15.58 mp. Magasugrás: **Sötér** 190 cm. Diszkoszdobás: **Rajca** 46.99 m. Hármasmugrás: **Dragov** 14.42 cm, új bolgár rekord. 4x100 m. váltófutás: Bolgár Népköztársaság 42.4 mp, új

bolgár rekord. 400 m. gátfutás: **Trulea** 55.5 mp. 200 m. síkfutás: **Kolev** (Bulgária) 22.4 mp. Rudugrás: **Zeno Dragomir** 390 cm. 4x400 m. váltófutás: RNK 3,24.6 mp.

Női versenyszámok: Magasugrás: **Balázs Jolán** 150 cm., új román rekord. 400 m. síkfutás: **Antonova** (Bulgária) 59.8 mp. Gerelydobás: **Miklós Ilona** 38.09 m. 80 m. gátfutás: **Serban** 12.3 mp. 800 m. síkfutás: **Treibal** 2,19.4 mp. Súlydobás: **Nenkova** (Bulgária) 13.19 cm. 4x100 m. váltófutás: Román Népköztársaság 50.5 mp. Ebben a váltófutásban a román **Claudia Russe** 12.4 mp-et futott a 100 m-es síkfutásban.

A RNK atléta válogatottját, amely 39 pont különbséggel győzött, a bolgár közönség meleg ünneplésben részesítette.

A SPARTÁK UJJASZERVEZETT CSAPATA DÖNTETLENÜL JÁTSZOTT A VASAS ELLEN

KOLOZSVÁR. — A tartományi labdarúgó bajnokság egyik legizgalmasabb mérkőzésén, a Sparták ujjászervezett csapata 2:2 (2:0) arányban döntetlenül játszott a Vasas ellen. A tordai **Vörös Lobogó** 2:0 (0:0) arányban győzött az Építők ellen. **Marosujváron:** Metalul (Torda)—Metalul 3:2 (1:1).

A HALADÁS NŐI USZÓI ÚJ REKORDOT ÉRTEK EL A 4x100 METERES VEGYES USZÁSBAN

KOLOZSVÁR. — A „Herbák János“ művek uszódájában a kolozsvári Haladás női uszó csapata **Chira**, **Macarovic**, **Orosz** és **Muresan** összeállításban 6.44.8 mp.-es idővel új országos ifjusa-

gi és szenior rekordot ért el a 4x100 méteres női vegyesuszában. Az eddigi rekordot a bukaresti Építők csapata tartotta, 7.08.2 mp.-es idővel.

Világosság

Felvezető: **LAZAR JÓZSEF** Szerkesztőség: Horea-ut 6. II. emelet. Telefon: 15-35. Kládóhivatal: **Molotov-utca** 16. Telefon: 19-11.